

Ramana Maharši

U zagrljaju crvenog brega

Fragmenti iz knjige
Pola Brantona

U potrazi za tajnom Indijom

II prera eno izdanje

Prevod:
Dojna Lapadat

Beograd, mart 2018.

U zagrljaju crvenog brega
Fragmenti iz knjige Pola Brantona

“U potrazi za tajnom Indijom”

II izdanje

Izdavač:

ARUNA

Lektura:

Aleksandar Dramićanin

Distribucija i plasman:

A R U N A

064/15-77-045; 064/195-18-56

Štampa:

Štamparija “Zuhra”, Beograd

Tiraž:

300 primeraka

Bez dozvole izdavača, zabranjeno je korišćenje materijala
kako u celini, tako i u delovima

Sadržaj

<i>Breg svetog znaka</i>	5
<i>Susret na putu</i>	42
<i>Arunačala</i>	47
<i>Tablice zaboravljenih istina</i>	57
<i>Prosvetljenje Pola Brantona</i>	75
<i>Pol Branton (biografija)</i>	90
<i>Ramana Maharši (biografija)</i>	97

CIP - Каталогизacija у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

233
821.111-97
233-335:929 Махарши Р.

БРАНТОН, Пол, 1898-1981

U zagrljaju Crvenog brega : Ramana Maharši : fragmenti iz knjige
Pola Brantona U potrazi za tajnom Indijom / prevod Dojna Lapadat.
- 2., prerađeno izd. - Beograd : Aruna, 2018 (Beograd : Zuhra). - 123
str. : ilustr. ; 17 cm

Autorova slika. - Tiraž 300. - Str. 90-96: Pol Branton : biografija / A.
R. Natarajan. - Str. 97-121: Ramana Maharši : biografija / T. M. P.
Mahadevan.

ISBN 978-86-86073-92-1
a) Шри Рамана Махараши (1879-1950)
COBISS.SR-ID 259399180

Breg svetog znaka

*Neizbrisivoj u našim dušama, dragoj Dojni,
koja nas je povela na Put ka Arunačali.*

Tamo, gde se završava železnica južne Indije, u Madrasu, ukrcavamo se, Subramanja i ja, u cejlonski voz. Nekoliko sati putujemo raznolikim i prijatnim predelom: polja pirinča smenjuju se sa crvenkastim brdima tužnog izgleda, sa plantažama kokosovih stabala. Ali sumrak, koji se naglo spušta, briše vidik. Okrećem se od prozora i vraćam se mislima koje me opsedaju.

Kakvi su se sve događaji desili od kad mi je Brama dao onaj prsten! Svi planovi su mi razrušeni, i eto me kako jurim na jug kad sam bio sasvim siguran da ću ići na sever. Želim da pred činjenicama sačuvam svoj um od bilo kakvog sujeverja, pa ipak, ne mogu ustuknuti pred zaključkom da mi je čudan splet okolnosti usmerio korak ka pustinjaku sa Arunačale.

I kome nije već poznato kako jedna, naizgled nevažna činjenica može ponekad biti važna? Na četrdeset kilometara od Pondičerija, tog melanholičnog ostatka francuske okupacije, skrećemo na sporedni

kolosek i tonemo u središte države, ali voz polazi tek za dva sata.

Provodimo vreme u polusenci čekaonice jedne male stanice, bar ja, jer moj saputnik više voli da šeta uzduž i popreko peronom. Pratim njegov visok stas, gotovo nestvaran pod zvezdanim nebom. Najzad, voz polazi: gotovo da smo jedini putnici.

Spavam; san, iako često prekidan, ipak traje nekoliko sati, jer kada se budim, vidim da smo već stigli na odredište. Ponovo se nalazimo na jednoj maloj seoskoj stanici, i čim voz nestaje u noći, savršeni mir ponovo nastupa. Još nije svanulo, i opet smo primorani da provedemo nekoliko sati u neudobnoj i praznoj čekaonici stanice. Sami palimo malu uljnu lampu.

Čim se pojavio prvi znak zraka svetlosti, pokušavam da se orijentišem. Na horizontu se ocrtavaju konture jednog brega. Uliva poštovanje svojom širokom osnovom i vrhom još uvek skrivenim u jutarnjoj magli.

Moj drug se osvrće oko sebe, i, privučen bučnim hrkanjem, otkriva sa lakoćom jednog kočijaša zaspalog u volovskim kolima. Naši glasovi ga bude i kada čuje ime mesta našeg odredišta, izgleda vrlo zadovoljno. Penjemo se nasumice u njegovo primitivno vozilo na dva točka, koje mi ne uliva nikakvo poverenje. Prtljag je vezan pozadi. Moj dobrodušni

prijatelj je sklupčan, kako bi zauzeo što manje mesta, a ja se smeštam kako-tako, dok kočijaš čuča s braodom oslonjenom na kolena, sasvim blizu volovima. I tako, manje-više dobro smešteni, polazimo.

Ne putujemo brzo, bez obzira na savesni napor belih volova koji nas vuku. Ove divne životinje se mnogo više koriste nego konji, budući da su otpornije na klimu i jeftinije za izdržavanje. Život na selu u unutrašnjosti zemlje izgleda da nije vekovima napredovao. Zaprega kojom se sada vozimo ista je kao ona od pre nekoliko stotina godina pre Hrista. Naš kočijaš bronzanog lica jako je ponosan na svoja kola. Rogovi bikova su okićeni svakojakim zlatastim ukrasima a na njihovim nogama veselo odzvanjaju praporci. Upravljaču se konopcem provučenim kroz nozdrve. Njihova kopita tonu u prašinu puta, dok se tropsko sunce, posle kratke zore, penje nebom u vertikalnoj liniji. Pred našim očima se pruža prijatan prizor. Polje nije monotono: predelom se pružaju planine koje se gube u daljini. Zemlja je crvena, išarana divljim rastinjem ili pirinčanim poljima jasnog zelenila dragog kamenja. Seljak oštrog lika upućuje se ka njivi. Mlada devojka prolazi pored nas s graciozno postavljenom emajliranom kofom na glavi. Ramena su joj gola, dok joj je telo umotano u plameno crveno platno. Rubin boje krvi joj je utisnut u nozdrvu, a na rukama, na jutarnjem suncu,

blješte zlatne narukvice. Taman ten odaje dravidsko poreklo; inače, to je rasa koja ovde preovlađuje, dok izuzetak čine muslimani i bramini. Dravidke su vesele i komunikativnije od svojih sunarodnica, čak im je i glas harmoničniji. Njihov pogled uprt u nas je začuđen, i pokazuje mi koliko je u ovim mestima retko viđen neki Evropljanin.

Tako stižemo u grad. Iznenađuje me utisak blagostanja, što pripisujem prisustvu ogromnog hrama, koji se pruža duž nekoliko ulica. Zaustavljam kola da bih bacio pogled na unutrašnjost građevine. Ceo sklop je veličanstven. Još nisam video građevinu takve vrste. Unutrašnjost uobličava ogroman pravougaonik koji preseca pogled, pa se stiče utisak da se nalaziš u ogromnom lavirintu. Četiri spoljašnje fasade, koje je vreme uglačalo, pozlaćene tropskim suncem, imaju po jedan ulaz iznad kog se uzdiže piramidalna pagoda, ukrašena skulpturama. Temelj je kamen, a gornji deo hrama je građen od cigala, prekrivenih gipsom. Pagode imaju više nivoa, ukrašenih mnoštvom figura. U unutrašnjosti hrama brojim još pet pagoda, čiji stil podseća na egipatske piramide. Pogled mi otkriva mnoštvo stubova, prostorija i jedan prostrani centralni brod, oltare, hodnike. Obećavam sebi da ću se uskoro vratiti da posetim ovaj divni hram.

Bikovi nastavljaju put ustaljenim hodom i ponovo smo u prostranstvu polja. Pejzaž je čaroban! Iako je put prekriven crvenom prašinom, oivičen je nebrojenim drvećem u kojima sklonište nalazi hiljadu ptica, sudeći po lepetu krila i jutarnjem horu. Okolina je išarana malim crkvama, pre kapelama, i sudeći po raznolikosti stilova, građenih u različitim epohama. Neke pokazuju nedostatak neimarskog ukusa, a druge jednostavnost izglaćanog kamena kakva se samo na jugu može naći. Neke imaju dostojanstvo stila i linije kakve se mogu naći samo u Grčkoj.

Posle nekoliko kilometara pojavljuje se podnožje brega, kog sam video na stanici, kako uzdiže na jutarnjem svetlu svoju divovsku formu. Magla se razišla tako da se vrh može videti u celosti, a sačinjava ga deo gromade od crvene zemlje i smeđeg kamenja, velikih površina, bez rastinja, i stena rasutih u potpunom neredu.

„*Arunačala! Sveti Crveni Breg*”, kaže moj prijatelj s neizrecivim oduševljenjem u glasu. U ovom trenutku liči na srednjovekovnog sveca...

– Ima li ovo ime tačno značenje?

– Sastavljeno je iz dve reči, „*Aruna*” i „*Ačala*”, što znači crveni breg, ali kako je to ime božanstva koje štiti hram, treba reći „*Sveti Crveni Breg*”.

– A šta znači „Sveti znak”?

– Slušaj: jednom u godini, na dan kada se slavi osvećenje hrama, pali se velika vatra na vrhu brega. Gori više dana, podstaknuta velikim količinama kamfornog ulja; plamen se vidi na velikoj udaljenosti. Svi se klanjaju, jer to znači da je breg sveta zemlja i da ova mesta štiti moćno božanstvo.

Zaista, nije lišen veličanstvenosti ovaj usamljeni greben, koji se nazire na prozračnom nebu u bljesku crvenih, narandžastih i sivih boja. Da li samo zbog joginovih reči počinjem da posmatram ovaj breg sa nevoljnim svetim poštovanjem? Ali ponovo čujem glas moga druga.

– Inače, ovaj breg nije posvećen samo jednom božanstvu. Ako hoćeš da veruješ lokalnoj tradiciji, treba da prihvatiš da je ovo mesto duhovni centar Zemlje.

Prilično napredno shvatanje. Ne mogu obuzdati osmeh, ali u ovom trenutku me najviše zaokuplja činjenica da se približavamo odredištu. Napustili smo put i krećemo se stazom koja vodi u šumu kokosa i mangoa. Iz šume izbijamo na čistinu i nailazimo na drvenu kapiju. Kočijaš silazi, otvara kapiju i zaustavlja kola usred jednog dvorišta. Silazim, protežem ukrućeno telo i pokušavam da se orijentišem.

Mesto je zasenčeno gusto zasađenim drvećem i ima baštu sa bogatom vegetacijom kaktusa i najrazličitijim rastinjem. Oblast je pristupačna, ali, u isto

vreme, vrlo izolovana. Ne može se zamisliti prijatnije mesto za meditaciju. Na desnoj strani dvorišta nalaze se dve zgrade pokrivenne slamom, u njihovom produžetku jedna nešto modernija sa čvrstim krovom, i veranda. Na sredini dvorišta je bunar. Dečak go do pojasa vadi vodu. Buka koju smo izazvali dolaskom privlači nekoliko stanovnika. Prvo mi pada u oči raznolikost odeće. Jedan od njih je obavijen samo platnom oko bedara, dok je drugi umotan u raskošno nabranu belu svilu. Svi izgledaju iznenađeno i moj drug im prilazi i nešto objašnjava na tamilskom, prateći svoj govor osmehom nalik na rezanje, koji mi je već tako dobro poznat. Njihova lica odmah primaju izraz dobrodošlice, lica koja već sada osećam i volim, toliko je njihova iskrenost očigledna.

– Idemo da se predstavimo, kaže mi Subramanja, dajući mi znak da ga pratim. Zaustavljam se, ipak, pred verandom da izujem obuću i da malo bolje složim voće koje sam doneo na poklon.

Dvadeset pari očiju diže se prema nama kada ulazimo. Ljudi su skrupčani u polukrug na podu od crvenih cigala, licima okrenutim ka udaljenom kutu prostorije. Naravno, pogled mi skreće u tom pravcu: vidim da neko sedi na belom divanu. Odmah razumem da se nalazim pred Maharšijem.

Moj drug prilazi divanu i klanja se (prostire na pod), prekrivši lice rukama. Zasljepljujuće svjetlo pada na Maharšijevo lice i sa lakoćom razaznajem svaku njegovu crtu. Pogled je fiksiran, lice potpuno nepomično. Prilazim i ja do prozora, i, pošto se klanjam, ostavljam poklon, povlačeći se odmah za jedan korak. Bronzani sud nalazi se pored divana, pun žara: miris koji se iz njega širi svjedoči o nameni. U drugom gore mirišljavi štapići, iz kojih se uzdiže plavičasti dim i prodoran opojan miris.

Prostirem se na pamučno ćebe i sedam, proučavajući pojavu na divanu. Telo je golo, izuzev platna obavijenog oko struka: čest način oblačenja u tropskim krajevima. Čini se da je visokog rasta. Mislim da ima pedesetak godina. Glava je dobro uobličena,

se da kosa kratko podšišana. Čelo, visoko i široko, svjedoči o velikoj inteligenciji. Crte su pre evropske nego indijske: bar je ovo moj prvi utisak. Divan na kojem sedi pokriven je divnom tigrovom kožom. Potpun mir vlada prostorijom. Mudrac sedi nepomičan, naizgled nesvestan. Pitam se, da li nas je uopšte video kada smo ušli? Jedan od učenika prekidajući ovaj mir, vukući kanap koji pokreće lepezu od bambusa. Lepeza je zakačena za tavanicu, iznad mudračeve glave. Gledam Maharšija u oči, nadajući se da ću mu privući pažnju. Oči su mu tamnosmeđe i širom otvorene.

Čak i da je svestan mog prisustva, to ničim ne pokazuje. Telo zadržava krutost statue. Ovaj mir je natprirodan, naravno. Ne, ne vidi me, jer su mu oči uprte u prazno, u nepristupačnu daljinu. Ne treba mi mnogo pa da se setim pogleda „Mudraca koji nikada ne govori”, iz Madrasa. Ista ova nerazumljiva rigidnost.

Znao sam da u Evropi treba nekoga da gledam u oči kako bih mu upoznao dušu. Pred Maharšijevim očima sam u nedoumici i ne znam šta više da mislim.

Minuti prolaze polako. Sat na zidu pokazuje da je prošlo pola časa, zatim jedan, ali niko se ne pomiče, niko ne govori. Polako, polako, zaboravljam postojanje onih koji me okružuju. Sva moja vizuelna sna-

ga koncentrisana je na lice onoga sa divana. Moj poklon ostaje na stolu netaknut.

Prijatelj mi nije rekao da ću biti primljen s toliko ravnodušnosti! Moja prva misao je ona koja bi pala na um svakom Evropljaninu u sličnoj prilici: da li je ovo držanje namerno, samo poza? Ako nije, onda je ovaj čovek naprosto u ekstazi. Zatim, nova ideja: nije li ova mistična kontemplacija samo duhovna praznina? Ali odustajem da rešim ovaj problem, iz prostog razloga što se ne osećam sposobnim za to.

U svakom slučaju, ovaj čovek me privlači kao magnet. Ne mogu da odvratim pogled s njegovog lica. Moja zapanjenost, nelagodnost, polako se tope, da bi ustupile mesto jednom čudesnom osećanju, uzvišenijem, pravoj očaranosti. Dva sata su prošla kada sam počeo da shvatam neporecivu misterioznu promenu koja se zbilila u meni. Pitanja koja sam u vozu pedantno pripremao, padaju sama od sebe, jedno po jedno. Ne zanima me više da znam bilo šta od onoga što me je mučilo; jedno beskrajno pomirenje, neizreciv mir obuhvataju me, kao da su deo vazduha koji udišem u ovoj prostoriji. Da li su moje misli, izmučene tiranijom nedoumica, konačno našle mir koji su tražile...?

I koliko mi sada beznačajna izgledaju sva pitanja! Koliko sitne brige koje su me mučile, izgubljene godine. Vidim, s neočekivanom jasnoćom, da moj um sam stvara probleme, kako bi se kasnije uzalud mu-

čio da ih reši. Za nekoga ko je do sada pridavao neograničenu vrednost racionalnom, ovakve ideje zaista izgledaju nove. Prepuštam se miru i spokoju toliko novom za mene, tako da ova dva sata prolaze a da ne osećam ni najmanje nestrpljenja. Da li su, možda, lanci, koji su me do sada vezivali za toliko nerešive probleme, nestali zauvek?

Ipak, polako, jedno novo pitanje mi pada na um: Koji je mehanizam ove promene u meni? Ovaj mir struji iz čoveka sa divana kao miris iz cveta. I kako on to može da stvara? Nekakvom duhovnom radioaktivnošću, ili još nepoznatim telepatskim načinom? Ipak, on izgleda potpuno nepristupačan i ni najmanje ne mari za moje prisustvo. Na ovim mirnim vodama oseća se prvi talas. Neko mi se približava i šapuće na uho:

– Želiš li nešto da pitaš?

Da li je moj drug izgubio strpljenje, ili pretpostavlja da jedan Evropljanin ne može toliko dugo da ostane bez akcije? Zaista, dragi prijatelju, došao sam dovde da bih postavio sva moguća pitanja, ali, eto, za trenutak sam pomiren sa celim svetom i samim sobom i ne vidim nijedan razlog da se uznemirim po svaku cenu. Bio sam spreman da pođem na ovo čudesno putovanje a sada me vraćate sa praga ove avanture da bih išao u bučni i prokleti svet koji sam hteo da napustim?